

Avgifter för morgon- och eftermiddagsverksamhet samt principer för befrielse från avgiften från och med 1.8.2026

BN 25.03.2026 § 32
333/12.00.00/2026

Beredning

utbildningschef Auli Saarinen, planeraren inom grundläggande utbildning
Arla Montonen, bildningsdirektör Kirsi Kinnunen

Riksdagen har godkänt en ändring av lagen om grundläggande utbildning (1369/2025) som gäller höjning av maximiavgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Lagen trädde i kraft 1.1.2026 och gäller maximiavgifterna i § 48 f i lagen om grundläggande utbildning.

Syftet med höjningen är att kompensera kommunerna för den nedskärning av statsandelen för morgon- och eftermiddagsverksamhet som på nationell nivå uppgår till sju miljoner euro per år. Det inte föreslagits något sista år för nedskärningen av statsandelen. Nedskärningen riktas mot kommunerna i proportion till statsandelen, i praktiken utgående från antalet barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten och verksamhetens omfattning.

För Lovisa stad beräknas statsandelen för morgon- och eftermiddagsverksamhet minska med cirka 22 000 euro per år från och med 2026. Minskningen beräknas genom att multiplicera den nationella nedskärningen med den kalkylerade andel som bestäms för kommunen i statsandelssystemet (Lovisas andel är cirka 0,31 %). Minskningen är bestående och lika stor också 2027, om det inte görs ändringar i statsandelssystemet. Avgifterna kommer också att bindas till index från och med 1.8.2027 (lagen om grundläggande utbildning § 48 g). I fortsättningen kommer månadsavgifternas maximibelopp att justeras i enlighet med förändringen i prisindexet för kommunal basservice. Indexjusteringar görs vartannat år.

Nya maximiavgifter enligt lagen från och med 1.1.2026

- 570 timmar: högst 148 euro i månaden (nu 120 euro)
- 760 timmar: högst 197 euro i månaden (nu 160 euro)

Lovisa stads nuvarande kundavgifter

- Morgonverksamhet: Månadsavgiften är 50 euro, verksamheten börjar klockan 7.00 och fortsätter till början av skoldagen.
- Eftermiddagsverksamhet till klockan 16.00: Månadsavgiften är 70 euro.
- Eftermiddagsverksamhet till klockan 17.00: Månadsavgiften är 80 euro.

För augusti och januari tas halva månadsavgiften ut, det vill säga 25 euro, 35 euro eller 40 euro, beroende på verksamhetens omfattning.

Befrielse från och lindring av avgift

Enligt § 35.5 i den gällande förvaltningsstadgan beslutar utbildningschefen om antagande till den grundläggande utbildningens morgon- och eftermiddagsverksamhet och om befrielse från eller lindring av kundavgifter. Under läsåret 2025–2026 har avgiftsbefrielse beviljats en familj.

Den nuvarande verksamhetsplanen för morgon- och eftermiddagsverksamheten fastställer följande när det gäller befrielse från och lindring av avgifter:

- Utbildningschefen beslutar om befrielse från eller lindring av kundavgifterna utgående från barnets vårdplan.
- Utbildningschefen beslutar om befrielse från eller lindring av kundavgifterna utgående från familjens helhetssituation (till exempel familjens ekonomiska situation och barnets behov av stöd).

Praxisen och tillvägagångssätten för avgiftsbefrielse bör preciseras i verksamhetsplanen. Enligt § 48 f i lagen om grundläggande utbildning ska avgiften efterskänkas eller nedsättas om det finns skäl till det med beaktande av vårdnadshavarens underhållsskyldigheter eller utkomstmöjligheter eller vårdsynpunkter.

Nämnden för fostran och bildning uppdaterade verksamhetsplanen senast 27.8.2025, mot bakgrund av ändringarna i stödet för lärande i lagen om grundläggande utbildning (628/1998). De nuvarande antagnings- och avgiftsgrunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten trädde i kraft 1.8.2020 (nämnden för fostran och bildning 29.1.2020 § 6). Således bör verksamhetsplanen för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen uppdateras i fråga om befrielse från och lindring av avgifter samt justering av avgifterna. Lagpropositionen möjliggör en höjning av avgifterna från början av 2026, men anmälningen till den pågående verksamhetsperioden skedde enligt en prissättning som följde den gamla lagstiftningen. Därför är det motiverat att ändringarna i fråga om de uppdaterade avgifterna träder i kraft 1.8.2026.

Bilagor

- Verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten (NFB 27.8.2025 § 42)
- Konsekvensbedömning

Föredragning

Bildningsdirektör Kirsi Kinnunen

Förslag

Bildningsnämnden beslutar att

- a) höja kundavgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamheten 1.8.2026 enligt följande:

Verksamhet	Från och med 1.8.2020, €/mån.	Från och med 1.8.2026, €/mån.	Ändring, €/mån.
Morgon från och med klockan 7	50 €	55 €	5 €
Eftermiddag till klockan 16	70 €	85 €	15 €
Eftermiddag till klockan 17	80 €	95 €	15 €

- b) beslutar godkänna följande preciseringar i verksamhetsplanen för morgon- och eftermiddagsverksamheten gällande principerna för efterskänkning eller lindring av avgiften:

Vårdnadshavarna kan med en fritt formulerad ansökan ansöka om att avgiften efterskänks eller lindras utgående från ett utlåtande från en sakkunnig inom socialvården eller någon annan sakkunnig.

Efterskänkning och lindring av avgiften beviljas för en viss tid, högst för ett verksamhetsår åt gången, och kan beviljas tidigast från början av den månad när ansökan mottas. Den sökande är skyldig att anmäla ändringar som sker under verksamhetsåret, om familjens inkomster förändras efter att beslutet fattats.

- c) bemyndiga planeraren inom grundläggande utbildning att informera om saken och uppdatera verksamhetsplanen i enlighet med beslutet.

Behandling

Ledamot Ruut Luukkonen föreslog, att ärendet återremitteras för beredning, som nämnden understödde enhälligt.

Beslut

Bildningsnämnden beslutade att återremittera ärendet för beredning.